

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY Volume 10 No. 1 January – June 2016

รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย

**The Per Head Expenditure Allocation Model for The Basic Non-Formal Education
Students Under The Office of The Non-Formal and Informal Education**

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สนอง โลहितวิเศษ,
สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิ่มสุวรรณ
Oratai Thonglueklit, Snong Lohitwisas,
Sombat Suwanpitak, Chaiyos Imsuwan

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Department of Adult Education Faculty of Education University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสร้างและประเมินแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว
สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1)
ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 3 ฉบับ จากกลุ่มตัวอย่างที่
ได้มาด้วยการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 81 คน ครูผู้สอน 155
คน และนักศึกษา 757 คน 2) สร้างแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว จากผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายราย
หัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ค่า t-test และค่า One-way ANOVA แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ประเมินความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของ
รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ประเมินแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว โดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

สถานศึกษา จำนวน 90 คน ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับ นักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1.1 หลักการจัดการศึกษานอกระบบ: 1) การจัดการศึกษาตลอดชีวิต 2) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) ปรัชญา การศึกษาตลอดชีวิต 1.2 กฎหมาย: 1) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน: จัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 2) การจัดสรรงบประมาณ : อย่างเท่าเทียม เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ อย่างทั่วถึง 1.3 ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว: 1) ความถูกต้อง เหมาะสม 2) ความประหยัด 3) มีประโยชน์ และ 4) ทันทเวลา 1.4 นโยบาย: 1) การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงาน (Performance-Based Budgeting และ 3) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.5 งบประมาณ: 1) ประเภท/สัดส่วน ของ ค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา ประกอบด้วยด้านการบริหารสถานศึกษา ร้อยละ 18.74 ด้านการเรียนการสอนตามหลักสูตร ร้อยละ 53.45 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 8.84 ด้านการแนะนำให้ คำปรึกษา ร้อยละ 1.64 และด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 17.33 2) วิธีการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว (2.1) ใช้เกณฑ์การปันส่วนค่าใช้จ่ายรายหัวตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2.2) ปัจจัยการจัดสรร งบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว :ขนาดสถานศึกษา ขนาดจังหวัด พื้นที่ในเมืองและนอกเมือง และหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (2.3) จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงกับจำนวนนักศึกษาที่เป็น จริง (2.4) จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวของครูผู้สอนให้เต็มจำนวนตามสัดส่วนการเรียนการสอน 2. ผลการการ ประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม และทุกรายองค์ประกอบมีความเป็นไปได้ นำรูปแบบไปปฏิบัติอยู่ระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว, การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract:

The research entitled "The Per Head Expenditure Allocation Model for the Basic Nonformal Education Students Under the Office of the Nonformal and Informal Education" had the objectives to study the authentic cost per head student, create and evaluate a model of budget allocation per head for students of nonformal education basic education level. The research methodology consisted of 3 stages. 1) Studying the authentic cost per head student using 3 open-ended questionnaires with the samples acquired by systematic random sampling. They consisted of 81 school administrators, 155 teachers and 757 students. 2) Creating a model of budget allocation per head based on the analysis results of the authentic cost per head student. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA. Then 3 experts were asked to evaluate the congruence and feasibility of the model. And 3) Evaluating the model of budget allocation per head by 90 school administrator samples, acquired by systematic random sampling. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results reveal as follows. 1. The model of budget allocation per head based on the analysis results of the authentic cost per head student for students of nonformal education basic education level consisted of 5 components as follows. 1.1 Principles of nonformal education management: 1) Life long education management, 2) Nonformal and informal education curricula, and 3) Long life education philosophy. 1.2 Law: 1)

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณ์กรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

Basic education management: providing on a nationwide basis, being of quality, and promoting lifelong learning, 2) Budget allocation: equalit, well distribution, fairness, efficiency. 1.3 Budget allocation per head efficiency: 1) Accuracy and appropriatenes, 2) saving, 3) benefits, and 4) timeliness. 1.4 Policies: 1) nonformal education basic education level, 2) performance-based budgeting, and 3) basic education management. 1.5 Budget: 1) Types/proportions of authentic cost per head of schools consisted of school administration 18.74%, learning and teaching following the curricula 53.45%, management of learner development activities 8.84%, guidance and counseling 1.64%, and development of media and learning resources 17.33%. 2) Budget allocation per head methods: (2.1) Overhead cost criteria following non-formal education basic education level curricula. (2.2) Budget allocation per head factors: school sizes, province sizes, urban and rural areas, and central and regional affiliations. (2.3) Budget allocation of authentic cost per head and real numbers of students. (2.4) Budget allocation of cost per head for teachers at full cost following learning and teaching proportions. 2. The school administrators' evaluation results of the model of budget allocation per head for students of non-formal education basic education level by overall and individual components found the model being practically feasible at the high level.

Keyword: *Model for the per head expenditure allocation, The basic nonformal education students*

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสร้างโอกาสและความมั่นคงให้แก่ชีวิตของคนแต่ละคนยังเป็นกระบวนการเสริมพลังปัญญาและทักษะให้ประชาชนร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้าได้อย่างมีพลังและยั่งยืน ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ที่ผลักดันให้สังคมและคนทุกคนต้องเร่งพัฒนาตนเองให้พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ที่ผ่านมามีประเทศไทยได้พยายามเร่งพัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ภาครัฐจึงได้ลงทุนไปในระบบการศึกษาไทยเป็นเม็ดเงินจำนวนมาก โดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณแผ่นดิน (สำนักงานส่งเสริมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557, น. คำนิยม)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : น. 15) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553ก : 4) ต่อมาทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยการพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้าง สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (1) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (2) การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ และ (3) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 :น.16)

ปัจจุบันยังมีประชาชนที่ยากไร้ขาดโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 6.53 ล้านคนวัยแรงงานผู้ไม่รู้หนังสือจำนวน 262,708 คน (กลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552 : น. 3) ควรจะได้รับความเท่าเทียมกันทางการศึกษา เพื่อจะได้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ทักษะอาชีพที่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สอนอง โลหิตวิเศษ, 2545 :น. 1-69) และประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการศึกษาเป็นอย่างดีอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของกาวิจัย ค้นคว้า และ ความเจริญทางเทคโนโลยี ประกอบกับลักษณะโครงสร้างของอาชีพ และความต้องการทางด้านทักษะของผู้ที่จะประกอบอาชีพแต่ละอาชีพเปลี่ยนไป จากการดำเนินงานสามารถให้การศึกษแก่ประชาชนลักษณะต่าง ๆ ได้เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้เกือบทุกปีแต่ผลที่เกิดกับผู้เรียนในด้านความรู้วิชาสามัญยังอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558 :ไม่ปรากฏเลขหน้า) โดยช่วงปี 2551-2556 มีการศึกษาเฉลี่ย 8.9 ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 :น.4)

กระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ในโครงการสนับสนุนค่าเล่าเรียนในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจำนวน 11,664,170 คน จำนวน 77,923.30 ล้านบาท แยกเป็น 1) จัดการศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจำนวน 10,577,931 คน จำนวน 73,726.78 ล้านบาท และ 2) จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจำนวน 1,086,239 คน จำนวน 4,196.52 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555 :น. 1-2) ดังแสดงในตารางที่ 1

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณ์กรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ตาราง 1 สัดส่วนจำนวนงบประมาณและจำนวนนักเรียนที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555
ในโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการศึกษา/รายการ	ในระบบ โรงเรียน	สัดส่วน	นอกระบบโรงเรียน	สัดส่วน
งบประมาณ (บาท)	73,726,783,400	95	4,196,520,700	5
นักเรียน (คน)	10,577,931	91	1,086,239	9
ประถมศึกษา	3,145	62	1,960	38
1. ค่าเล่าเรียน	1,900		1,100	
2. ค่าหนังสือเรียน	450		580	
	เฉลี่ย 6 ปี			
3. อุปกรณ์การเรียน	195		0	
4. เครื่องแบบนักเรียน	360		0	
5. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	240		280	
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,220	59	3,600	41
1. ค่าเล่าเรียน	3,500		2,300	
2. ค่าหนังสือเรียน	620		720	
	เฉลี่ย 3 ปี			
3. อุปกรณ์การเรียน	210		0	
4. เครื่องแบบนักเรียน	450		0	
5. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	440		580	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,915	62	3,680	38
1. ค่าเล่าเรียน	3,800		2,300	
2. ค่าหนังสือเรียน	910		800	
	เฉลี่ย 3 ปี			
3. อุปกรณ์การเรียน	230		0	
4. เครื่องแบบนักเรียน	500		0	
5. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	475		580	
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พาณิชยกรรม	8,210	57	6,300	43
1. ค่าเล่าเรียน	4,900		4,240	
2. ค่าหนังสือเรียน	1,000		1,000	
3. อุปกรณ์การเรียน	460		0	
4. เครื่องแบบนักเรียน	900		0	
5. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950		1,060	
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เกษตรกรรม	9,210	59	6,300	41
1. ค่าเล่าเรียน	5,900		4,240	
2. ค่าหนังสือเรียน	1,000		500	
3. อุปกรณ์การเรียน	460		0	
4. เครื่องแบบนักเรียน	900		0	
5. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950		530	

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2555ก:1-2และกระทรวงศึกษาธิการ.2555:1-9

การที่จะส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้ดี รัฐบาลก็จำเป็นที่จะต้องช่วยสนับสนุนการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้น รัฐบาลต้องลงทุนทางด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้แผนการพัฒนาประเทศ

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมพิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

บังเกิดผลสมดังความมุ่งหมาย ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้น เพื่อศึกษารูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยได้มีโอกาส เข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและต่อเนื่อง รวมทั้งเสริมสร้างโอกาสการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (สำนักงานฯ 2554 :น. 48) รวมทั้งช่วยในการวางแผนด้านค่าใช้จ่ายรายหัวในอนาคต และความ พยายามทำให้การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประเทศระหว่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ เกิดความเป็น ธรรมมากขึ้น ทำให้ได้ผลการศึกษาวินิจฉัยนำเสนอผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการจัดสรรงบประมาณ สำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

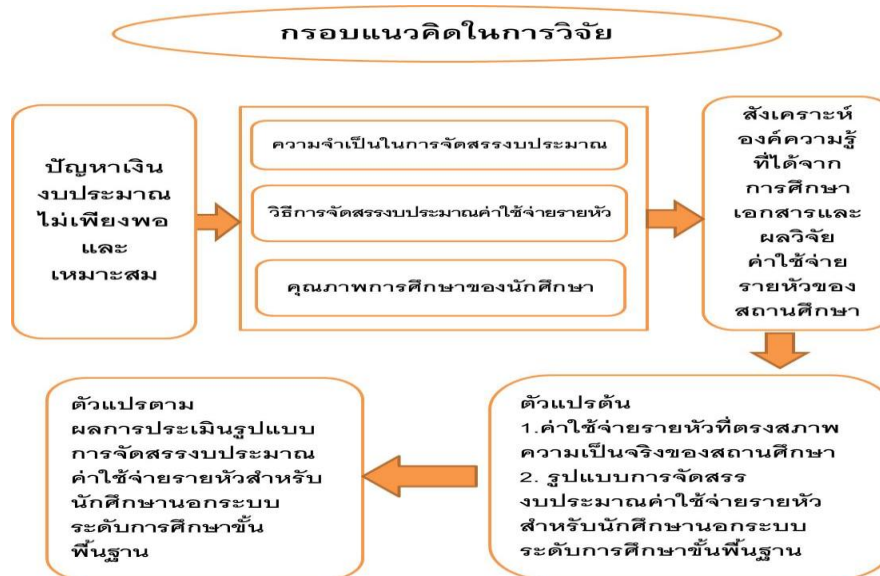
1. เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการ พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนมีทักษะ หรือความชำนาญอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง รวมทั้งเป็นบุคลากรที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มี จิตสำนึก มีความรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่นและสังคม
2. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว สำหรับนักศึกษาการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการทำวิจัยให้กับผู้เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ต่อไป

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมิตติวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิ่มสุวรรณกรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ใช้ศึกษาค่าใช้จ่ายจริงของสถานศึกษาและนักศึกษา

1. ประชากร ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต/อำเภอทั่วประเทศจำนวน 927 คน

1.2 ครูผู้สอน เป็นครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอทั่วประเทศ จำนวน 1,242 คน

1.3 นักศึกษา เป็นนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรในการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,262,836 คน แยกเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 157,117 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 477,562 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 628,157 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ สุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sample) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 56) โดยแบ่งประชากร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักศึกษา ตามภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ตามโครงสร้างการบริหารของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ดังนี้

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตในกรุงเทพมหานคร และอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก อุตรธานี ราชบุรี ภูเก็ต และนครนายก จำนวน 81 คน

2.2 ครูผู้สอน เป็นครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร และอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก อุตรธานี ราชบุรี ภูเก็ต และนครนายก จำนวน 155 คน

2.3 นักศึกษา เป็นนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร และอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก อุตรธานี ราชบุรี ภูเก็ต และนครนายก จำนวน 757 คน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักศึกษา

สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัด	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		นักศึกษาระดับ					
	ปชก	ตย	ปชก	ตย	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
					ปชก	ตย	ปชก	ตย	ปชก	ตย
1. กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออก	50	38	305	87	20,925	14	32,561	79	66,045	135
2. จังหวัดนครนายก ภาคเหนือ	4	4	40	11	262	5	1,762	11	2,934	15
3. จังหวัดพิษณุโลก ภาคใต้	9	7	69	7	1681	8	9,272	18	12,183	25
4. จังหวัดภูเก็ต ภาคกลาง	3	2	22	14	561	5	6,682	10	10,201	21
5. จังหวัดราชบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10	10	79	13	3,597	15	8,749	16	10,850	24
6. จังหวัดอุตรธานี	20	20	145	23	7,019	85	22,969	156	29,115	116
รวมทั้งสิ้น	96	81	660	155	34,045	132	81,995	290	131,328	335

(หมายเหตุ ปชก หมายถึง ประชากร ตย หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง)

กลุ่มที่ใช้ประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว

1. ประชากร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตอำเภอทั่วประเทศ จำนวน 927 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ สุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 56) โดยแบ่งประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาตามภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ตามโครงสร้างการบริหารของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครและอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ อุบลราชธานี นครปฐม สงขลา และระยอง จำนวน 91 คน

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมทิติเตช, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยรวม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทางตรงและค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทางอ้อมของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ขั้นตอนการศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ และศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ

1.2 ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งด้านผู้เรียน ผู้สอน และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด

2. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

2.1 สร้างรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการศึกษาค่าใช้จ่ายจริงและการศึกษารูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความถูกต้องของรูปแบบกับผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายจริง

3. ขั้นตอนการประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังต่อไปนี้
ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ โดยการใช้แบบสอบถามการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

1.1 ประเภท/สัดส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ดังนี้. ด้านการบริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.74 ได้แก่ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์สิ่งก่อสร้าง ค่าจ้างเหมาบริการ และค่าสาธารณูปโภค. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรคิดเป็นร้อยละ 53.45 ได้แก่ ค่าวัสดุการศึกษา ค่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และค่าพัฒนาหลักสูตร. ด้านการจัดกิจกรรม

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิ่มสุวรรณกรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

พัฒนาผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 8.84 ได้แก่ คำนันทนาการและสุนนิตย์ ง. ด้านการแนะนำให้คำปรึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.64 ได้แก่ ค่าช่วยเหลือนักศึกษาและ จ. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 17.33 ได้แก่ ค่าวารสารค่าหนังสือ และค่าเช่าอินเทอร์เน็ต ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

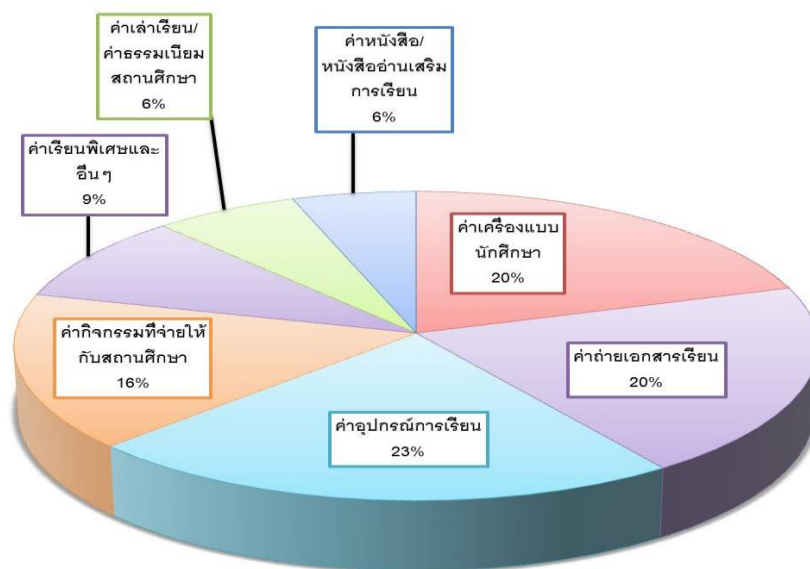
ภาพประกอบ 1 ประเภทค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ประเภท/สัดส่วนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา ดังนี้

ก. ด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทางตรงคิดเป็นร้อยละ 20.41 ได้แก่ 1) ค่าถ่ายเอกสารคิดเป็นร้อยละ 4.112) ค่าอุปกรณ์การเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.593) ค่าเล่าเรียน/ค่าธรรมเนียมสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.294) ค่าหนังสือ/หนังสืออ่านเสริมการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.105) ค่ากิจกรรมที่จ่ายให้กับสถานศึกษา เช่น ทัศนศึกษา การออกค่าย คิดเป็นร้อยละ 3.346) ค่าโปรแกรมเสริมคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 0.687) ค่าเรียนพิเศษประเภทวิชาการกับสถาบันภายนอกหรือบุคคล เช่น วิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 1.19 และ 8) ค่าเครื่องแบบนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.11

ข. ด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทางอ้อม คิดเป็นร้อยละ 79.59 ได้แก่ 9) ค่าที่พัก คิดเป็นร้อยละ 30.1910) ค่าโดยสารจากที่พัก-สถานศึกษา (ไป-กลับ) คิดเป็นร้อยละ 15.3811) ค่าอาหารกลางวันคิดเป็นร้อยละ 17.9912) ค่าธรรมเนียมสมาคมครูและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 0.5913) ค่าเงินบริจาคเพื่อสร้างอาคารสถานที่ ห้องสมุด ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 6.31 และ 14) ค่าสนับสนุนอื่นๆ ให้กับสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 9.13 ในภาพประกอบ 2 ดังนี้

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ภาพประกอบ 2 ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 วิธีการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว ดังนี้

1.3.1 การใช้เกณฑ์การปันส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ข้อดังนี้ (1) จำนวนหน่วยกิตต่อหลักสูตร (2) จำนวนชั่วโมงต่อหลักสูตร (3) จำนวนชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจะไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง (4) จำนวนนักศึกษาในหลักสูตรของศูนย์ กศน.เขต/อำเภอ (5) ภาระงานต่อหลักสูตร และ (6) วิธีการคำนวณดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์การปันส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการ	จำนวน					เกณฑ์การปันส่วน (ร้อยละของภาระงานต่อ หลักสูตร)
	หน่วยกิต ของ หลักสูตร (1)	ชั่วโมงต่อ หลักสูตร (2)	กิจกรรม พัฒนา คุณภาพ ชีวิตระดับ จะไม่ น้อยกว่า (ชั่วโมง) (3)	นักศึกษา ศูนย์ กศน. เขต/ อำเภอ (คน) (4)	ภาระงานต่อ หลักสูตร (5)={(2)+(3)}x(4)	
ระดับการศึกษา						(6)={(5)หารผลรวมของ ภาระงาน} x 100
การศึกษานอกระบบ						
ประถมศึกษา	48	1,920	A	N	(1,920+A) x N	{(5)/(7,200+3A) x 3N} x 100
มัธยมศึกษาตอนต้น	56	2,240	A	N	(2,240+A) x N	{(5)/(7,200+3A) x 3N} x 100
มัธยมศึกษาตอนปลาย	76	3,040	A	N	(3,040+A) x N	{(5)/(7,200+3A) x 3N} x 100
		7,200	3A	3N	(7,200+3A) x 3N	100.00

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

1.3.2 ปัจจัยการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว พบว่า ขนาดสถานศึกษา ขนาดจังหวัด พื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมือง และหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของจังหวัดขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดกลาง

3) ระดับประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับพื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของพื้นที่นอกเมืองสูงกว่าพื้นที่ในเมือง

4) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับพื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของพื้นที่นอกเมืองสูงกว่าพื้นที่ในเมือง

5) ระดับประถมศึกษา ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางสูงกว่าส่วนภูมิภาค

6) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนภูมิภาคสูงกว่าส่วนกลาง

1.3.3 ค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน พบว่า ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอน ทำให้เห็นว่าเงินงบประมาณที่ลงไปสู่คุณภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอนยังไม่เต็มจำนวนตามสัดส่วนการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

1.3.4 จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงกับจำนวนนักศึกษาที่เป็นจริง

2. ผลการประเมินรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีต่อองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

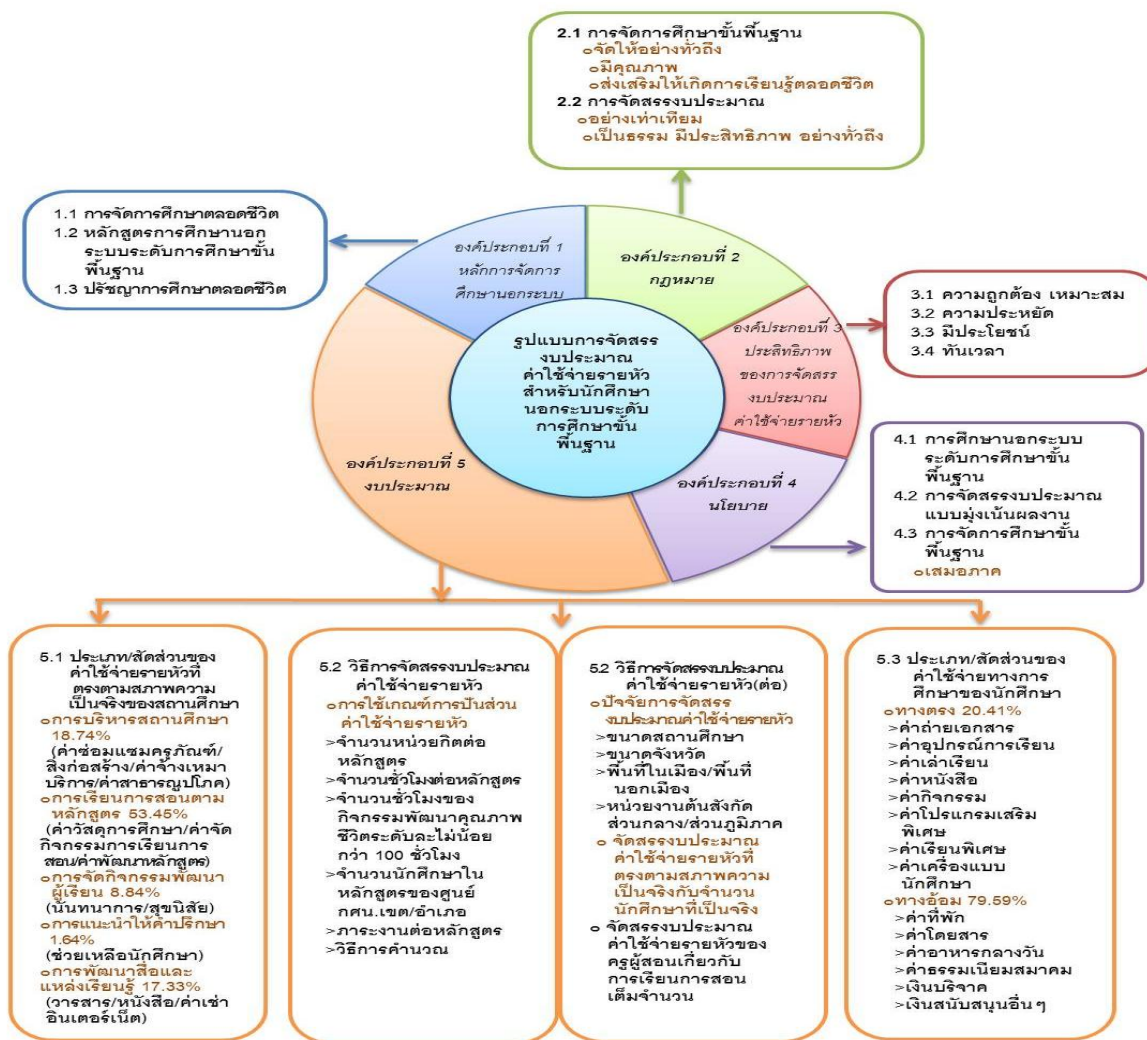
ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	องค์ประกอบหลัก	4.05	0.502	มาก
1.	หลักการจัดการศึกษานอกระบบ	4.32	0.485	มาก
2.	งบประมาณ	3.64	0.813	มาก
3.	ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว	4.05	0.636	มาก
4.	กฎหมาย	4.22	0.598	มาก
5.	นโยบาย	4.02	0.649	มาก
	องค์ประกอบย่อย	4.04	0.504	มาก
	องค์ประกอบที่ 1 หลักการศึกษานอกระบบ	4.32	0.485	มาก
6.	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.33	0.545	มาก
7.	ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต	4.29	0.529	มาก

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สนั่น โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับ ความ คิดเห็น	ข้อ	รายการ ประเมิน
8.	การจัดการศึกษาตลอดชีวิต	4.35	0.520	มาก
	องค์ประกอบที่ 2 งบประมาณ	3.64	0.813	มาก
9.	ประเภท/สัดส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา	3.81	0.833	มาก
10.	วิธีการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว	3.71	0.967	มาก
11.	ประเภท/สัดส่วนของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา	3.41	0.997	มาก
	องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว	4.05	0.636	มาก
12.	มีประโยชน์	3.96	0.756	มาก
13.	ทันเวลา	3.96	0.756	มาก
14.	ความถูกต้อง เหมาะสม	4.23	0.719	มาก
15.	ความประหยัด	4.04	0.602	มาก
	องค์ประกอบที่ 4 กฎหมาย	4.22	0.598	มาก
16.	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.31	0.597	มาก
17.	การจัดสรรงบประมาณ	4.14	0.665	มาก
	องค์ประกอบที่ 5 นโยบาย	4.02	0.649	มาก
18.	การจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน	3.96	0.796	มาก
19.	การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.23	0.649	มาก
20.	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.88	0.999	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่างค์ประกอบหลักมีความเป็นไปได้ในรูปแบบไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 1. หลักการจัดการศึกษานอกระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.32) ข้อที่ 4. กฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.22) ข้อที่ 3. ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 4.05) ข้อที่ 5. นโยบาย (ค่าเฉลี่ย 4.02) และ ข้อที่ 2. งบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.64) ในภาพประกอบ 3 ดังนี้

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมทิติพิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่าจายรายหัวสำหรับนักเรียนนาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปค่าใช้จ่าจายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียนนาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1.1 ประเภทของค่าใช้จ่าจายรายหัวที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียนนาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ 1) การบริหารสถานศึกษาได้แก่ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ค่าจ้างเหมาบริการ และค่าสาธารณูปโภค ฯลฯ 2) การเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ค่าวัสดุการศึกษา ค่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และค่าพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ค่านันทนาการและค่าสุขนีสัย 4) การแนะนำให้คำปรึกษา ได้แก่ ค่าช่วยเหลือนักศึกษา และ 5) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ค่าวารสาร ค่าหนังสือ และค่าเช่าอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ. (2550 : 105-107) ได้รายงานผลการวิจัยการศึกษาค่าใช้จ่าจายต่อหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ค่าใช้จ่าจายพื้นฐานต่อหัวเฉลี่ยต่อคนต่อปี (ที่ปีนเงินอุดหนุนและงบดำเนินงาน)

1.2 ประเภทค่าใช้จ่าจายทางการศึกษาของนักศึกษา 2 ด้าน คือ 1) ค่าใช้จ่าจายทางการศึกษาทางตรง ได้แก่ค่าถ่ายเอกสาร ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าโปรแกรมเสริมพิเศษ ค่าเรียนพิเศษ และค่าเครื่องแบบ

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิ่มสุวรรณกรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

นักศึกษา และ 2) ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทางอ้อม ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าโดยสาร ค่าอาหารกลางวัน ค่าธรรมเนียมสมาคม
เงินบริจาค และเงินสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557 : 35-38) ได้รายงานการวิจัย
ค่าใช้จ่ายเอกชนทางการศึกษาของนักเรียนไทย พบว่า มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด

1.3 วิธีการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว

1.3.1 การใช้เกณฑ์การปันส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริง สำหรับนักศึกษา
การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบ 6 ข้อ ดังนี้ (1) จำนวนหน่วยกิตต่อหลักสูตร (2) จำนวนชั่วโมง
ต่อหลักสูตร (3) จำนวนชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับละไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง (4) จำนวนนักศึกษาใน
หลักสูตรของศูนย์ กศน.เขต/อำเภอ (5) ภาระงานต่อหลักสูตร และ (6) วิธีการคำนวณ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551 : 1-12) กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตต่อหลักสูตร จำนวนชั่วโมงต่อ
หลักสูตร

1.3.2 ปัจจัยการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว พบว่า ขนาดสถานศึกษา ขนาดจังหวัด พื้นที่ในเมือง
และพื้นที่นอกเมือง และหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคดังนี้

1) ระดับประถมศึกษาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นค่าเฉลี่ยของ
ค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาด
ใหญ่สูงกว่าขนาดเล็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ.(2550: 105) พบว่า ค่าใช้จ่ายพื้นฐานรายหัว
ขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
กระทรวงศึกษาธิการ.(2550: 105) พบว่า ค่าใช้จ่ายพื้นฐานรายหัวขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก

3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับขนาดจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของจังหวัดขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540: 31-34) ได้เสนอรูปแบบการจัดสรรงบประมาณการศึกษาจังหวัดออนตารีโอ
ประเทศแคนาดา พ.ศ. 2540 ว่าเงินอุดหนุนรายหัวระดับพื้นฐานเป็นเงินที่จังหวัดจัดสรรให้แก่คณะกรรมการโรงเรียนเพื่อ
ลดความแตกต่างและทำให้เกิดความเสมอภาค

4) ระดับประถมศึกษาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับพื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมืองอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของพื้นที่นอกเมืองสูงกว่าพื้นที่ในเมือง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับพื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ค่าเฉลี่ยของพื้นที่นอกเมืองสูงกว่าพื้นที่ในเมืองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547:5-11) พบว่า
โรงเรียนในชนบทขาดความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา การมีต้นทุนการจัด
การศึกษาที่สูงกว่าแต่มีจำนวนผู้เรียนที่น้อยกว่าได้รับเงินอุดหนุนรายหัวที่น้อยกว่า และสภาพความสามารถในการจ่ายของ
ผู้เรียนที่น้อยกว่าจะทำให้โอกาสในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตชนบท
น้อยลง

5) ระดับประถมศึกษาค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกับหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางสูงกว่าส่วนภูมิภาคซึ่ง

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

สอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2545 : 4-7) พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเขตเมืองส่วนใหญ่จะต้องมีค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษนอกห้องเรียนนอกเหนือค่าใช้จ่ายการศึกษาอื่น ๆ มากกว่านักเรียนในโรงเรียนนอกเมือง

6) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายหัวแตกต่างกันหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนภูมิภาคสูงกว่าส่วนกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสว่าง เลี้ยววาริน. (2541 : บทสรุปย่อ) พบว่า การจัดสรรงบประมาณและการจัดกองทุนการศึกษาเพื่อจัดการศึกษาภาคบังคับในเขตพื้นที่ยากจนให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อการศึกษา รัฐบาลเพิ่มการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในอัตราส่วนระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นกับรัฐบาลกลางเป็น 2 : 1 เพื่อขยายการจัดการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ยากจนท้องถิ่นทุรกันดาร

2.สรุปรูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 1 หลักการจัดการศึกษานอกระบบ พบว่า 1)การจัดการศึกษาตลอดชีวิตแบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ 1. การศึกษาในระบบ 2. การศึกษานอกระบบ และ 3. การศึกษาตามอัธยาศัย และมีโครงสร้างการศึกษาตลอดชีวิต แบ่งเป็น 3 โครงสร้าง คือ 1. โครงสร้างการศึกษาในระบบ มีหลักสูตร ระยะเวลาชัดเจน โครงสร้างที่แน่นอน มีสถาบัน มีรูปแบบที่ชัดเจนและหลักสูตรการจัดการศึกษาที่แน่นอน 2. โครงสร้างการศึกษานอกระบบ มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การฝึกอบรมใช้ระยะเวลาสั้นที่สะท้อนความสนใจความต้องการที่หลากหลาย และ 3. โครงสร้างการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการให้บริการทางความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้างไม่มีหลักสูตรเป็นทางการ หลักสูตรอาจได้จากวิถีชีวิตและการเรียนรู้ของตนเองซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ก : 1-40) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาตลอดชีวิต มี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย) 2) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ 5 สาร คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม และชุมชน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551 : 6-8) และ3) ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต เป็นปรัชญาและความเชื่อจากปรัชญากลุ่มต่าง ๆ ผสมผสานกัน เพื่อการจัดการศึกษาในการพัฒนาคนของประเทศไทย โดยให้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาจะต้องเน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคลเกิดการพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของสังคมสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่เสรีนิยม (Liberalism) มีความเชื่อในการศึกษาเพื่อพัฒนาสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีและรับผิดชอบต่อสังคม (สอนง โลหิตวิเศษ.2544 : 83-84)

องค์ประกอบที่ 2 กฎหมาย พบว่า 1)การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กอปรกับสถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้และนำความรู้ที่เกิดจากการทักษะการฝึกอาชีพและประสบการณ์จากการทำงานเทียบโอนได้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551 : 1-2) และ 2)การจัดสรรงบประมาณ ในลักษณะงบเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่นักเรียนการศึกษภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน ต้องสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับสุรชัย มานะรัตนสุวรรณ. (2545 : 23) ที่กล่าวว่า การลงทุนในการศึกษาเป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความชำนาญ สามารถปรับตัวเองให้กับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและข่าวสารใหม่ ๆ ได้ดี เพื่อค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบ

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว พบว่า 1) ความถูกต้อง เหมาะสม ต้องมีลักษณะเป็นงบประมาณที่มีระยะเวลาการดำเนินการเหมาะสม และมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ อีกทั้งเป็นการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้เป็นตามหลักประสิทธิภาพซึ่งมีการควบคุมงบประมาณรายจ่ายไม่ให้เกิดการรั่วไหลขึ้นได้และตามหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันสอดคล้องกับความสำเร็จและประโยชน์ของงบประมาณ (สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์ : 58-59; อ้างอิงจาก ณรงค์ สัจพันธ์โรจน์. 2538 : 3-4; ไพรัช ตระการศิริพันธ์. 2544 : 5-6) กล่าวถึง ใช้จ่ายเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารประเทศในด้านต่าง ๆ และใช้ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 2) ความประหยัดควรมีความประหยัดและให้ได้ผลอย่างเต็มที่ให้มีค่าใช้จ่ายเกินกว่าความจำเป็นซึ่งก่อให้เกิดความฟุ่มเฟือยได้ เช่น ด้านการบริหาร/ธุรการ โดยใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเหมาะสมกว่า รวมทั้งการใช้จ่ายเงินงบประมาณจะต้องการประหยัดทั้งทางด้านรายรับและรายจ่ายสอดคล้องกับหลักการของงบประมาณ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2554: 469-470) กล่าวถึง หลักประหยัด (Economize) เป็นการใช้จ่ายเงินตามโครงการต่าง ๆ ให้ได้ผลอย่างเต็มที่ให้มีค่าใช้จ่ายเกินกว่าความจำเป็น 3) มีประโยชน์ พิจารณาจากการจัดการศึกษาให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งเป็นการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเช่น ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และมีผลต่อการจัดหาสื่อพัฒนาการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะที่ติของงบประมาณ (สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์ : 59-64; อ้างอิงจาก ณรงค์ สัจพันธ์โรจน์. 2538 : 5-8; ไพรัช ตระการศิริพันธ์. 2544 : 6-9) กล่าวถึง เป็นการใช้จ่ายงบประมาณโดยยึดหลักการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และความมั่นคงให้เกิดความก้าวหน้า เสถียรภาพและประสานสอดคล้องกันและ 4) ทันทเวลาพิจารณาจากการจัดสรรเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีระยะเวลาที่เหมาะสม และได้ทันเวลาก่อนการเปิดภาคเรียนสอดคล้องกับหลักการของงบประมาณ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2554: 469-470) กล่าวถึง หลักมองการณ์ไกล (Foresight) นโยบายรัฐบาลในปีนั้น ๆ จึงต้องการคาดการณ์ทั้งด้านรายจ่ายและการใช้จ่าย

องค์ประกอบที่ 4 นโยบายพบว่า 1) การจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting : PBB) สอดคล้องกับสำนักงบประมาณ. (2554 : 32) อธิบายว่า เป็นแนวทางที่ครบวงจรตั้งแต่การวางแผนการจัดสรรงบประมาณ การจัดการที่เน้นผลผลิต (Outputs) โดยดูจากสิ่งของหรือบริการเป็นรูปแบบหรือรับรู้ได้ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้บุคคลภายนอกได้ใช้ประโยชน์และผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เกิดขึ้นโดยดูจากผลประโยชน์ที่ได้จากผลผลิตหรือผลกระทบที่มีต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมและ 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการบริหารการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาทั่วไป การสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการจัดบริการสื่อการศึกษา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการจัดการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาในระบบและการศึกษาจากระบบ รวมทั้งการจัดทุนการศึกษาให้เกิดความเป็นธรรมในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน และเกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา (สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์ : 58-59; อ้างอิงจาก ณรงค์ สัจพันธ์โรจน์. 2538 : 3-4; ไพรัช ตระการศิริพันธ์. 2544 : 6-9)

องค์ประกอบที่ 5 งบประมาณ พบว่า 1) ประเภทของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับ นักศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ก.การบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ค่าจ้างเหมาบริการ และค่าสาธารณูปโภค ฯลฯ ข.การเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ ค่าวัสดุการศึกษา

อรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณ์กรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

ค่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และค่าพัฒนาหลักสูตร ค.การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ค่าันทนทานการ และค่า
สุขนิตย งบ.การแนะนำให้ค่าปรึกษา ได้แก่ ค่าช่วยเหลือนักศึกษา และ จ. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ค่า
วารสาร ค่าหนังสือ และค่าเช่าอินเทอร์เน็ตสอดคล้องกับหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ (สำนัก
งบประมาณ. 2548 : 1-14) 2) วิธีการจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับนักศึกษาการศึกษา
ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบการใช้เกณฑ์การปันส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับ
นักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานพบการใช้เกณฑ์การปันส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวที่ตรงสภาพความเป็นจริงสำหรับ
นักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1. จำนวนหน่วยกิตต่อหลักสูตร 2. จำนวนชั่วโมงต่อ
หลักสูตร 3. จำนวนชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับละไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง 4. จำนวนนักศึกษาใน
หลักสูตรของศูนย์ กศน.เขต/อำเภอ 5. ภาระงานต่อหลักสูตร และ 6. วิธีการคำนวณ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริม
การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551 : 1-12) กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตต่อหลักสูตร จำนวนชั่วโมงต่อหลักสูตรและ
3) ประเภทของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษาการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถแบ่ง
ออกเป็น 2 ด้าน คือ 1. ด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทางตรง ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเครื่องแบบนักศึกษา
รองลงมาคือ ค่าเรียนพิเศษประเภทวิชาการกับสถาบันภายนอกหรือบุคคล เช่นวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ฯลฯ และค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเป็นค่าโปรแกรมเสริมคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของ
สถานศึกษา และ 2. ด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทางอ้อมส่วนใหญเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พักและค่าอาหารกลางวัน และ
ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเป็นค่าธรรมเนียมสมัครและผู้ปกครองสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557 : 37-
38)กล่าวถึง รายงานการวิจัยค่าใช้จ่ายเอกชนทางการศึกษาของนักเรียนไทยมีค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ออก
ค่าใช้จ่ายเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน โดยดูความแตกต่างของขนาดสถานศึกษา ขนาดจังหวัด พื้นที่ในเมืองและพื้นที่นอกเมือง รวมทั้งหน่วยงานต้น
สังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งต่างจากค่าใช้จ่ายรายหัวของเดิม โดยยึดจำนวนนักศึกษาเป็นฐานในการคิด
ค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทดลองใช้รูปแบบการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับนักศึกษาการศึกษาอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำร่อง 1 ปีงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2550).รายงานผลการวิจัยการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพฯ:โรง
พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
-----.(2555).การดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ.กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). อุดหนุน 4 ทิศ: คิดใหม่เรื่องเงินเพื่อการศึกษา.กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2547). การวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่).เอกสารประกอบการสอน.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนง โฉมิตติวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิมสุวรรณกรรมกร
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ. (2545). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: บริษัท ที.พี.พรินท์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณ หน่วยที่ 9-15.นนทบุรี : ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). คำสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net). กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบฯ.
- สอนง โฉมิตติวิเศษ, ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ, และชัยยุทธปัญญาสวัสดิ์สิทธิ์.(2545).การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2544).ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ.ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์. (2550).การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบงบประมาณทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยและญี่ปุ่น ปีงบประมาณ 2544-2547.ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540).รูปแบบการจัดสรรงบประมาณการศึกษาจังหวัดอุดรธานีโอประเทศไทยแคนาดา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- .(2545ก). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559).กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558).ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12.กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.(2550). การเพิ่มเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- .(2551).รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2551).พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: กลุ่มแผนงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- (2555). เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- (2555ก). เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- (2557).รายงานการวิจัยค่าใช้จ่ายเอกชนทางการศึกษาของนักเรียนไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สกสค.ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553ก).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2551). หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์, สอนอง โลหิตวิเศษ, สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, ชัยยศ อิ่มสุวรรณกรรมการ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559 (119-138)

- (2552). รายงานโครงการติดตามประเมินผลค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบการ
ยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีผลมาจากการเพิ่มงบประมาณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับการศึกษาระดับ
พื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานส่งเสริมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). บัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2548. กรุงเทพฯ :
สำนักงบประมาณ.
- สุรัชย์ มานะรัตนสุวรรณ. (2545). การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนต่อหัวนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาศาสตร์
ระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสว่าง เลี้ยววาริน. (2541). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรม
สาร.